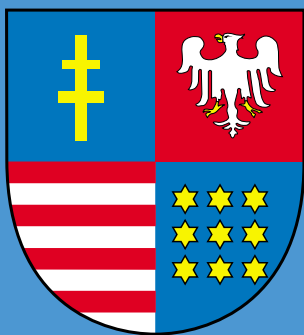

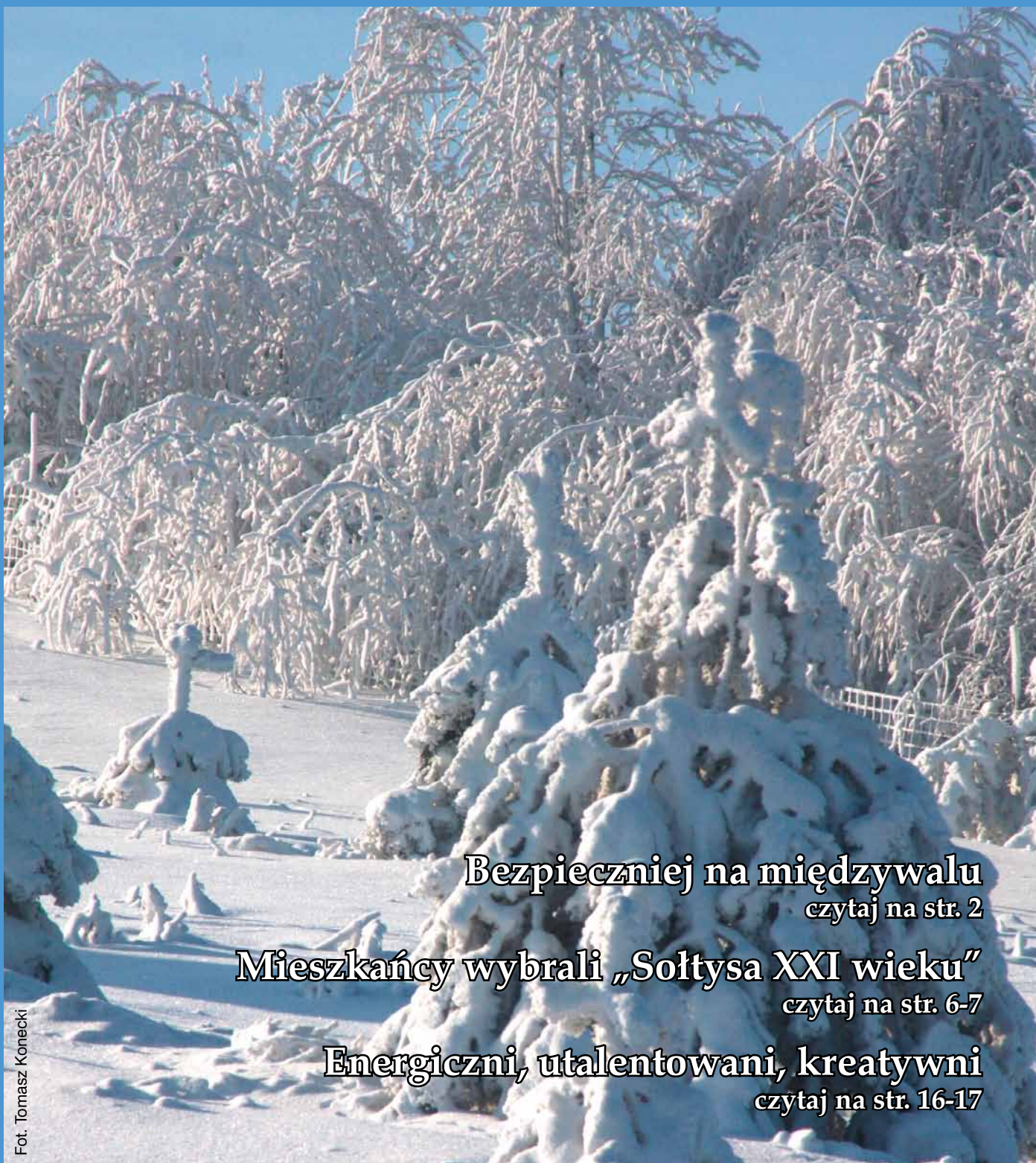

NASZ *Region*

Świętokrzyski Informator Samorządowy

gazeta bezpłatna

Nr 11-12 (58-59) / 2011 ISSN 1897-4546

Bezpieczniej na międzywale
czytaj na str. 2

Mieszkańcy wybrali „Sołtysa XXI wieku”
czytaj na str. 6-7

Energiczni, utalentowani, kreatywni
czytaj na str. 16-17

„To dla mnie zaszczyt i honor”

14 listopada odbyła się XIII sesja Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Radni wojewódzcy zdecydowali o wygaśnięciu mandatu dotychczasowego przewodniczącego Marka Gosa. Jego następcą na to stanowisko wybrali Tadeusza Kowalczyka. – Pełnienie tej funkcji to ogromny zaszczyt, ale również odpowiedzialność i liczne obowiązki – mówi świeżo upieczony przewodniczący świętokrzyskiego parlamentu.

- Po rocznej przerwie znów zasiadł Pan na fotelu Przewodniczącego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Mimo, że organizowanie pracy regionalnego parlamentu nie jest wcale łatwe, zgodził się Pan tę funkcję sprawować. Dlaczego?

Tadeusz Kowalczyk: - Zdecydowało o tym wiele czynników. Przede wszystkim namowy i podpowiedzi ze strony byłych i obecnych radnych, którzy dobrze oceniali moją pracę, jako przewodniczącego Sejmiku III kadencji uznając, że sprawdziłem się na tym stanowisku.

Obecnie jestem na emeryturze, swój wolny czas mogę więc poświęcić na aktywną pracę w naszym regionalnym parlamencie oraz reprezentowanie Sejmiku na zewnątrz. Choć przyznaję, że sprawowanie funkcji przewodniczącego z całą pewnością nie należy do łatwych i wdzięcznych. To ogromna odpowiedzialność i skrupulatna praca, wiążąca się z dbałością o każdy szczegół. Są jednak momenty wyjątkowe, które dają wiele satysfakcji i radości. Możliwość reprezentowania naszego regionu to dla mnie wielki zaszczyt i honor.

- Cechą, która na pewno pozytywnie wyróżnia świętokrzyski Sejmik jest wyjątkowo zgodna współpraca radnych. Poprzednie trzy kadencje pokazały, że - niezależnie od naturalnych różnic politycznych – radni

wojewódzcy potrafili solidarnie podejmować trafne decyzje służące rozwojowi regionu. Podczas sesji trudno było dopatrzeć się zażartych kłótni, czy zachowań nie liczących z zasadami kultury. Sądzi Pan, że obecna kadencja nadal upływać będzie w podobnej atmosferze?

Tadeusz Kowalczyk: - Istotnie, jeśli chodzi o współpracę pomiędzy radnymi można zaobserwować dbałość o jakość relacji, co korzystnie wpływa na prawidłowe funkcjonowanie Sejmiku. Warto zauważyć, że zdecydowana większość uchwał jest podejmowana jednogłośnie.

Radni składają liczne interpelacje, wielokrotnie poruszają w nich trudne, często drażliwe problemy społeczne, polityczne oraz gospodarcze. Podnoszenie tych kwestii, co warto podkreślić, odbywa się jednak w sposób merytoryczny i konstruktywny, w atmosferze porozumienia ponad podziałami.

Mimo, że w porównaniu z ubiegłą kadencją, w ławach Sejmiku zasiadło wiele nowych osób, ten rok pracy naszego regionalnego parlamentu pod przewodnictwem Marka Gosa pokazał, że radni potrafią ze sobą współpracować.

Mam nadzieję, iż przez najbliższe lata nasza praca będzie przebiegać w podobnej atmosferze, że wspólnie z radnymi będziemy intensyfikować działania, prowadzące do utrzymania dobrego wizerunku Sejmiku i zwiększenia rozpoznawalności regionalnego parlamentu przez mieszkańców.

Niestety, docierają do mnie sygnały o braku przychylności pracodawców dla radnych, z powodu nieobecności w pracy, związanych z udziałem w posiedzeniach komisji i sesjach Sejmiku. A przecież w myśl obowiązujących przepisów prawnych, jest to ustawowy obowiązek pracodawcy. Sprawowanie funkcji radnego wymaga jego obecności podczas podejmowania ważnych dla regionu decyzji.

- Które z wyzwań stojących przed Sejmikiem IV kadencji uważa Pan za najważniejsze?

Tadeusz Kowalczyk: - Do Sejmiku, organu stanowiącego Samorządu Województwa, należy przede wszystkim czuwanie nad realizacją dochodów i wydatków budżetu województwa, również w perspektywie długookresowej. Niebawem podejmiemy prace nad budżetem województwa na 2012 r., który obecnie jest powiązany z Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa. Dokument ten odzwierciedla kierunki i plany rozwoju Województwa Świętokrzyskiego (wynikające z zapisów Strategii Rozwoju) oraz dochody i wydatki związane z obsługą realizacji zadań przez jednostki samorządu województwa. Zawiera zadania już realizowane i nowe zamierzenia inwestycyjne. Sejmik będzie analizował zestawione wielkości budżetowe i dokonywał oceny możliwości inwestycyjnych województwa.

Czuwanie nad stanem finansów województwa jest szczególnie istotne w sytuacji kryzysu gospodarczego, który w coraz większym stopniu dotyka także sektora samorządowego. Za wyjątkową dyscypliną gospodarowania środkami budżetowymi przemawia przewidywane na rok przyszły uruchomienie kredytu bankowego, który będzie przeznaczony na zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury drogowej i informatycznej.

Chciałbym zaznaczyć, że drogowe przedsięwzięcia inwestycyjne są szczególnym przedmiotem troski radnych, czego wyrazem są często zgłaszane interpelacje w tych sprawach. Wachlarz realizowanych i planowanych inwestycji jest bardzo szeroki. Wśród najważniejszych można wymienić rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 765 Chmielnik-Osiek, most na Wiśle z rozbudową drogi wojewódzkiej Nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką Nr 875, budowę obwodnicy Końskich na drodze wojewódzkiej nr 728 oraz II etapy rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 786 na odcinkach od granicy województwa do Łopuszna i od Łopuszna do Kielc. Ubolewam jednak nad powolnym tempem rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr 776 na odcinku od granicy województwa do Buska-Zdroju wraz z remontem mostu przez rzekę Nidę w Wiślicy oraz brakiem realizacji obwodnicy miasta Pińczowa. Na te inwestycje niecierpliwie czekają nie tylko mieszkańcy Podidzia.

Z niepokojem patrzę także na kłopoty z finansowaniem budowy nowego szpitala pediatrycznego w Kielcach.

Bardzo ważnym zadaniem, jakie stanie przed Sejmikiem

już w roku przyszłym, będzie aktualizacja „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku”, w której ponownie zostaną zdefiniowane główne kierunki rozwoju regionu. Aktualizacja spowoduje także potrzebę zmiany dokumentów programowych tworzonych na jej podstawie m.in. dotychczasowego Programu Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013.

Duża dynamika zmian w przepisach prawa polskiego, wynikających z transpozycji licznych Dyrektyw UE, a także upływ terminów nałożonych w zobowiązaniach akcesyjnych, może spowodować konieczność odniesienia się Sejmiku do wielu zagadnień z zakresu: gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, gospodarki odpadami, hałasu.

Nawiązując do bliskiej mi tematyki oświatowej, Sejmik będzie musiał rozstrzygnąć kwestię przekształcenia kolegiów i włączenia ich do sieci szkół wyższych (wstępnie była już rozpatrywana przez Sejmik sprawa utworzenia Wyższej Szkoły Zawodowej w Skarżysku-Kamiennej) oraz ewentualnych zmian w sieci oraz organizacji wojewódzkich instytucji kultury, wskutek nowelizacji przepisów regulujących działalność tych podmiotów. Przed nami więc kolejne bardzo pracowite lata.

Opinia

Tadeusz Kowalczyk, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

Radny I, II, III i IV kadencji Sejmiku. Kandydował z Okręgu Wyborczego nr 4 obejmującego powiaty: kazimierski, buski, pińczowski, jędrzejowski i włoszczowski. Należy do Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego. Tadeusz Kowalczyk urodził się 16 marca

1949 r. w Sobowicach. Z wykształcenia jest nauczycielem, pełnił funkcję dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych w Skalmierzu. Obecnie jest emerytem. W III kadencji pełnił funkcję przewodniczącego Sejmiku Województwa. Jego pasją jest filatelistyka.

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3

Biuro Obsługi Interesanta
tel. 41 342 15 30, e-mail: obsługa.interesantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37
www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor naczelny: Dariusz Detka

Zastępca redaktora naczelnego: Robert Siwiec
Sekretarz redakcji: Małgorzata Niewczas-Sochacka

Redakcja: Iwona Sinkiewicz

Druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

Benefis profesora Stefana Pastuszki

Humanista o ogromnej intuicji społecznej i naukowej, człowiek niezwykle szlachetny, głęboko oddany tradycji, a jednocześnie otwarty na wyzwania XXI wieku - tak o profesorze Stefanie Pastuszcze mówią jego współpracownicy i przyjaciele. 18 listopada w Muzeum Narodowym w Kielcach odbył się uroczysty jubileusz 45-lecia pracy dydaktyczno-naukowej oraz siedemdziesięciolecia urodzin profesora. W uroczystości uczestniczył przewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk, marszałek Adam Jarubas, członek Zarządu Województwa Piotr Żołądek, oraz Świętokrzyski Kurator Oświaty Małgorzata Muzoł.

Jubileuszową uroczystość w pięknych muzealnych wnętrzach zorganizował Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne w Warszawie, do którego należy profesor. Wyjątkową oprawę muzyczną zapewnili uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej im. Ludomira Różyckiego w Kielcach. Na benefis profesora Pastuszki przybyli jego współpracownicy i przyjaciele, przedstawiciele świata nauki, kultury, mediów oraz polityki. Nie zabrakło podniosłych słów, wspomnień i łez wzruszenia szacownego Jubilatą. Jak podkreślił profesor, jubileusz siedemdziesięciolecia to ważna rocznica w życiu każdego człowieka, jest wyjątkową okazją do podsumowania i swoistego rachunku sumienia, do stawiania sobie pytań i szukania na nie odpowiedzi. – Ocena moich dotychczasowych działań na polu naukowym oraz społecznym maluje się w barwach różowych i zielonych. Różowy symbolizuje optymizm, natomiast zielony oznacza nadzieję, że moja praca jeszcze się nie zakończyła, że nadal mogę wносить swój skromny wkład w rozwój pięknej ziemi świętokrzyskiej – mówił profesor.

Życzenia dalszych sukcesów w życiu zawodowym i osobistym złożyli Jubilatowi przedstawiciele samorządu województwa świętokrzyskiego na czele z marszałkiem Adamem Jarubasem, a także członkowie Polskiego Stronnictwa Ludowego oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, w której profesor działa od lipca ubiegłego roku. Wszyscy zgodnie podkreślali, że Stefan Pastuszka to człowiek otwarty na racje innych, ale też trwający przy swoich przekonaniach, przywiązany do wartości, które niesie ze sobą ruch ludowy i jak zaznaczył marszałek Jarubas, osoba, dla której zawsze były ważne sprawy zwyczajnych ludzi.

Jak mówił profesor, jego życie, które koncentrowało się wokół rodziny, wsi, działalności dydaktycznej i naukowo – badawczej oraz politycznej, nie było usłane różami. Wspominała o tym profesor Regina Renz, rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, która słusznie zauważyła, że szlachetny charakter i wrażliwość jubilatą kształtowała bardzo trudna rzeczywistość. Mimo to syn chłopski trafił na pałacowe komnaty – podkreśliła. Małgorzata Muzoł życzyła natomiast profesorowi w imieniu całej świętokrzyskiej oświaty, aby nadal walczył tą bronią, we władaniu której jest mistrzem, czyli intelektem, poczuciem humoru, życzliwością i dobrocią.

Opinia

Profesor **Stefan Pastuszka** to wspaniały człowiek, pełen społecznikowskiej pasji, którego cechuje przede wszystkim duże wyczulenie na sprawy „maluczkich”, często błahe, ale dla nich ważne problemy. Jak sam wspominał, bardzo ceni sobie swoje chłopskie pochodzenie, chociaż dojść do takiego statusu, jaki ma dzisiaj, nie było łatwo. Profesorowi to się udało, gdyż ma specyficzne podejście do życia - nigdy się nie załamywał, jest urodzonym optymistą, z dużym dystansem do własnej osoby. Trzeba również pamiętać, że Stefan Pastuszka pełnił funkcję szefa II kadencji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, wtedy gdy kompetencje tego organu dopiero się kształtowały.

Jubileusz 45-lecia pracy dydaktyczno – naukowej oraz siedemdziesięciolecia urodzin profesora Pastuszki to piękne i ważne wydarzenie dla całego naszego regionu, ponieważ osób, które coś mu zawdzięczają jest bardzo, bardzo wiele.

Z okazji jubileuszu profesora Pastuszki została również wydana Księga Pamiątkowa pt. „Państwo – Wieś – Kultura”, pod redakcją Joanny Szejnabis-Zdyb i Romualda Turkowskiego. Znajdziemy w niej szczegóły dotyczące życia i dorobku Jubilata, który urodził się 21 sierpnia 1940 roku w Olechowie Nowym. Jak wspominał profesor, rodzice wywarli duży wpływ na jego życie. To oni przekazali mu kult pracy, szacunek do ziemi i miłość do Ojczyzny. Liceum Ogólnokształcące ukończył w odległym o 5 kilometrów Siennie, a w 1960 roku rozpoczął studia historyczne na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. – To był bardzo ważny etap w moim życiu mówił profesor. Tu kształtowały się ostatecznie moje zainteresowanie historią i pasja społecznika. To również czas działalności w Związku Młodzieży Wiejskiej a także praca w Kole Historyków – podkreślał. Po ukończeniu studiów Stefan Pastuszka pracował jako nauczyciel w szkołach średnich, m.in. w Technikum Rolniczym w Sichowie Dużym i jak zaznaczył, miało to duży wpływ na pogłębienie jego zainteresowań dziejami wsi i ruchu ludowego.

Pasje badawcze profesor realizował przede wszystkim na kieleckiej uczelni, obecnie Uniwersytecie Jana Kochanowskiego. Jego dorobek naukowy to ponad 400 publikacji. Dotyczą one między innymi dziejów oświaty i kultury, w tym oczywiście kultury ludowej, ewolucji ustroju politycznego w Polsce a nawet życia kulturalnego w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w czasie II wojny światowej, które stało się tematem jego rozprawy profesorskiej i zwieńczeniem blisko 45-letniej pracy badawczej. Obecnie Stefan Pastuszka jest profesorem UJK i pracownikiem Zakładu Teorii i Historii Kultury. Wcześniej pełnił także funkcję rektora kilku prywatnych uczelni.

Niezwykle ważną rolę w życiu profesora pełniła działalność parlamentarna. W latach 1993-1997 sprawował mandat senatora III kadencji z ramienia Polskiego Stronnictwa Ludowego. Jak sam wspomina, praca w Ministerstwie Edukacji Narodowej, gdzie pełnił funkcję wiceministra w latach 1995-1997 była bardzo twórczym doświadczeniem i poznał tam wielu wspaniałych ludzi. Szczególną szkołą życia stała się jednak czteroletnia praca w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, w charakterze jej wiceprzewodniczącego. – Praca nad tworzeniem obowiązującej obecnie konstytucji uczyła pokory, dróg poszukiwania kompromisu a także systemu wartościowania – mówił profesor.

Stefan Pastuszka zapisał się także w historii samorządu województwa świętokrzyskiego. Od 1998 do 2006 roku zasiadał w Sejmiku, a od 2002 roku był jego przewodniczącym.

W marcu 2008 roku profesor został powołany do Rady Edukacji Narodowej, organu doradczego przy minister Katarzynie Hall. Od lipca ubiegłego roku jest członkiem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Anna Matuszewska

Konkursy

Dziękujemy Państwu za udział w naszym konkursie ogłoszonym w numerze 10 (57) „Naszego Regionu”. Wśród autorów poprawnych odpowiedzi wylosowaliśmy zwyciężczynię, którą okazała się pani **Krystyna Rabiej** ze Zbrzy w gminie Morawica. Serdecznie gratulujemy i prosimy o kontakt z redakcją w celu odebrania nagrody.

A oto poprawne odpowiedzi na pytania konkursowe:

1. W gminie Wojciechowice znajduje się 20 sołectw.
2. Poeta i muzyk Krzysztof Wrona mieszka i tworzy w Dąbrowie Dolnej koło Bodzentyna.
3. Kabaret działający przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Starachowicach nosi nazwę „Z różą”.

Kontynuujemy naszą zabawę! Podobnie jak w poprzedniej edycji konkursu należy odpowiedzieć na trzy pytania:

- Kto zasiada na fotelu przewodniczącego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego?
- Kto jest burmistrzem Miasta i Gminy Małogoszcz?
- Którą rocznicę urodzin obchodzi w tym roku prof. Stefan Pastuszka?

Odpowiedzi należy nadsyłać do 20 grudnia br. na adres poczty elektronicznej: nasz.region@sejmik.kielce.pl lub listownie: Biuro Komunikacji Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.

Spośród poprawnych odpowiedzi rozlosujemy atrakcyjne nagrody!

Miło nam też poinformować, że do naszej redakcji nadeszło bardzo wiele prawidłowych rozwiązań „Krzyżówki jesiennej” opublikowanej w poprzednim numerze „Naszego Regionu”. Hasło - rozwiązanie brzmi oczywiście: **NASTAŁA JESIENNA AURA**. Spośród uczestników naszej krzyżówkowej zabawy wylosowaliśmy dwójkę zwycięzców: **Marzenę Krakowiak** z Oblęgóra oraz **Aleksandrę Brożek** z Kielc. Prosimy o kontakt z redakcją.

R.S.

Anioły

Nauka języka? Czysta przyjemność!

50 pracowni językowych o wartości 16 tysięcy złotych każda, zostanie przekazanych w tym roku do szkół w ramach „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Rozwoju Edukacji”. W ciągu trzech lat jego realizacji do placówek oświaty w naszym regionie trafiło już około 600 pomocy dydaktycznych. Podczas konferencji w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego oraz szkół podpisane zostały umowy na udzielenie pomocy rzeczowej w postaci pracowni językowych. W spotkaniu uczestniczyli Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa i Małgorzata Muzoł, Świętokrzyski Kurator Oświaty, jednocześnie radna Sejmiku.

W tym roku w ramach ogłoszonego naboru wniosków o udzielenie pomocy rzeczowej wpłynęło 277 wniosków. Do oceny zakwalifikowano 273 wnioski, z czego komisja konkursowa postanowiła 53 szkołom przyznać pomoce w postaci interaktywnych tablic multimedialnych a 50 placówkom pomoce na wyposażenie sal językowych. Łączna kwota dotacji to około 2 mln złotych.

- Jestem przekonany, że to nie jest ostatnie spotkanie z tego cyklu. Realizowany od 2009 roku Świętokrzyski Program Wspierania Edukacji” stworzył bowiem nowoczesne bazy dydaktyczne w świętokrzyskich szkołach jak również podniósł poziom nauczania w placówkach oświatowych. Bardzo się cieszę, że szkoły otrzymają pomoce do doskonalenia procesu dydaktycznego. Jestem przekonany, że dzięki Państwu ten Program będzie się dalej rozwijał i spełniał nasze oczekiwania – mówił **Kazimierz Kotowski**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Pracownie językowe, które trafią w tym roku do świętokrzyskich szkół to prawdziwa rewelacja. Wyposażone są m.in. w specjalne meble, terminal ucznia, panel sterowania obsługiwany przez nauczyciela, słuchawki ucznia oraz pakiet programów niezbędnych do nauki języków obcych. Dzięki nim uczniowie mogą pracować w parach

lub kilkusobowych grupach, a nauczyciel ze swojego stanowiska może nie tylko kontrolować poprawność wykonywanych przez uczniów zadań, ale też podejmować dialogi i korygować błędy.

„Świętokrzyski Program Wspierania Edukacji” chwali Wiesław Nawrocki, dyrektor Gminnego Zespołu Szkół w Łagowie.

- Bardzo się cieszę, że już wkrótce moi uczniowie będą mogli korzystać z pracowni językowej, która z pewnością podwyższy poziom nauczania. Dzięki Samorządowi Województwa nasza szkoła wyposażona została także w tablicę interaktywną oraz mobilny zestaw komputerowy. To prawdziwa rewelacja, a przydatność dydaktyczna tego sprzętu jest nie do przecenienia – mówił **Wiesław Nawrocki**, dyrektor GZS w Łagowie.

Przez trzy lata w ramach „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Edukacji” na zakup pomocy dydaktycznych dla 565 szkół wydano 11 milionów złotych. 274 szkoły otrzymały interaktywne zestawy multimedialne, 100 – pracownie językowe, 54 – mobilne zestawy komputerowe, 30 – uczniowskie zestawy do kształcenia kompetencji z matematyki i 107 szkół inne pomoce dydaktyczne do wspomagania wychowania przedszkolnego oraz nauki przedmiotów: biologii, chemii, historii, muzyki i innych.

- Realizacja „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Edukacji” to prawdziwy powód do dumy dla Samorządu Województwa - podkreślała Małgorzata Muzoł, Świętokrzyski Kurator Oświaty.- Dzięki niemu szkoły na terenie województwa świętokrzyskiego są znakomicie wyposażone w pomoce dydaktyczne. Ważne jest także, że oprócz doposażenia placówek kształcimy też naszych nauczycieli, by potrafili korzystać z tych nowoczesnych narzędzi dydaktycznych – mówiła **Małgorzata Muzoł**.

Świętokrzyskie gospodarstwa agroturystyczne zapraszają

Czyste powietrze, ciszę i spokój z dala od zgiełku miejskiego znaleźć można wybierając się do gospodarstwa agroturystycznego. Tradycyjna, smaczna kuchnia, czysta woda, wspaniałe tereny rekreacyjne oraz możliwość bliskiego kontaktu z naturą to bez wątpienia ich główne walory. Gościnni gospodarze oferują smaczne, tradycyjne posiłki, dbają o wypoczynek turystów i zapewniają im szereg dodatkowych atrakcji. Nic więc dziwnego, że na wypoczynek w gospodarstwach agroturystycznych naszego regionu decydują się nie tylko turyści z całego kraju, ale również z zagranicy.

Wiele z gospodarstw należy do Sieci „Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie” (cz. I).

EKORAB

Państwo Elżbieta i Bogdan Chara na 14 hektarach prowadzą produkcję roślinną i zwierzęcą w zgodzie z naturą i według zasad swoich ojców. Odpowiedni płodozmian z udziałem roślin motylkowych i zasilanie kompostem gwarantuje niepowtarzalny smak, zdrowotność i wysoką jakość wytworzonych w gospodarstwie produktów.

W sadzie rośnie kilkanaście odmian jabłoni, wiśnia nadwiślanka, śliwy, grusze, maliny, porzeczka i aronia. Państwo Chara uprawiają również orkisz, pszenicę wysokolitewkę, jęczmień, owies czarny, amarantus, lucernę na nasiona i wykę. Ponadto część upraw zajmuje dynia, szczypiorek, oregano, truskawkę, ogórki i inne warzywa w mniejszych ilościach. W uprawie pola pomaga im koń, który używany jest również do jazdy bryczką, saniami i pod siodło, co stanowi niemałą atrakcję dla gości gospodarstwa. Mąka z orkisz, znana pod nazwą czerkieska mąka orkiszowa została wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych, wykorzystywana jest do wypieku domowego pieczywa.

Swoje produkty Państwo Chara przeznaczają głównie do sprzedaży bezpośredniej, do przetwórci ekologicznych i na stół dla swoich gości. Ofertę agroturystyczną kierują szczególnie do osób pragnących połączyć odpoczynek w ciszy i spokoju z dobrą regionalną kuchnią przygotowaną ze świeżych i ekologicznych produktów oraz spaniem na materacach i poduszkach wypełnionych łuską orkiszową. W gospodarstwie organizowane są spotkania pod hasłem „Zielona wieś”, podczas których młodzież uczestniczy w zajęciach z gospodarstwa rolnego oraz w zakresie przetwórstwa domowego. Przygotowana jest także ścieżka edukacyjna z małymi poletkami roślin i ziół. Można tu zapoznać się z tradycyjną uprawą, poznać zasady rolnictwa ekologicznego, zobaczyć wiele starych maszyn i narzędzi rolniczych oraz poznać tradycje i zwyczaje wsi świętokrzyskiej. Gospodarstwo uzyskało II miejsce w konkursie „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” za czerkieską mąkę orkiszową. Otrzymało również wyróżnienie w konkursie „Rękodzieło ekologiczne EKO SMAK” za chleb razowy z wysokolitewki. Może się także pochwalić I miejscem w konkursie na „Najlepszą ofertę wypoczynku na wsi” oraz wyróżnieniem w krajowym konkursie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne.

„GRATKA”

Gospodarstwo Agroturystyczne „Gratka” położone jest w otulinie Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego, pośród sosnowych i mieszanych lasów obfitujących w grzyby, maliny, borówki i jagody.

Produkty wykorzystywane w gospodarstwie pochodzą głównie z własnej ekologicznej uprawy, bądź nabywane są na lokalnych targowiskach. Państwo Danuta i Stanisław Gratka specjalizują się w uprawie pszenicy orkiszowej, z której wytwarzają czerkieską mąkę orkiszową, wpisaną na Listę Produktów Tradycyjnych. Z tej mąki wypiekają w sposób tradycyjny chleb, bułki oraz ciasta. Podawane jest tu również dzionie rakowskie, potrawa wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych. Otrzymuje się je z macy, mięsa oraz wywaru. W gospodarstwie, goście mogą również skosztować wspaniałych domowych nalewek wyprodukowanych przez gospodarzy. Na terenie gospodarstwa znajduje się jedna z nielicznych w okolicy winnic, w której uprawiane są następujące odmiany winogron: Nero, Swenson Red, Einsed Seedless, Aldon, Nachodka i Leon.

Goście mają do dyspozycji 12 miejsc noclegowych, niezależną kuchnię z pełnym wyposażeniem oraz świetlicę z możliwością organizacji spotkań i szkoleń dla 30 osób. Na terenie gospodarstwa znajduje się również zadaszone miejsce na ognisko, letnia wiata biesiadna, wydzielony plac zabaw dla dzieci, boisko, rowery oraz stół bilardowy.

KORZYNA

Korzyzna, to ekologiczne gospodarstwo agroturystyczne o powierzchni 37 ha, położone na skarpie nad rzeką Czarną Staszowską w miejscowości Korzenno w gminie Raków. Na terenie gospodarstwa znajdują się liczne atrakcje dla gości, takie jak: wiejski dom drewniany z pokojami gościnnymi oraz piecem chlebowym, basen i kort tenisowy. Jest tu ponad hektar stawów rybnych, w których Państwo Małgorzata i Zdzisław Pniewscy hodują karpie, okonie i pstrągi, a które goście mogą łowić z roweru wodnego, kajaka lub łodzi wędkarskiej. W pobliskiej rzece zadomowiły się raki. W gospodarstwie serwowane są potrawy i produkty z ekologicznych surowców, pochodzące z własnych upraw, m.in. produkty wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych Województwa Świętokrzyskiego,

np. dzienie rakowskie. Gospodarze organizują przyjęcia okolicznościowe, spotkania integracyjne, ogniska, kuligi oraz przejażdżki bryczką. Na terenie gospodarstwa znajdują się także trzy ambony myśliwskie, będące znakomitą miejscem do bezkrwawych polowań z lornetką lub aparatem fotograficznym. Gospodarze posiadają 4 konie pod siodło oraz 2 kucyki. „Korzyna” uzyskała certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej na Turystyczny Produkt Roku. Zdobywała także laury licznych konkursach turystycznych, m.in. „Zielone Lato” oraz Targach Voyager. Gospodarstwo zajęło również pierwsze miejsce podczas wojewódzkiego konkursu „Ekologia i Środowisko”.

„ZAGRODA KRÓLÓW”

„Zagroda Królów” to rodzinne, prawie 30-hektarowe gospodarstwo rolne położone we wsi Brzeście w gminie Bliżyn. Nie ma tu przemysłu, gospodarstwo położone w pięknym miejscu - w pobliżu dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.

Na tych słabych glebach od ponad 25 lat Państwo Gabriela i Krzysztof Król uprawiają borówkę amerykańską. Z jej owoców wykonują wiele przetworów: dżemów, konfitur, galaretek i soków, które na ich stole królują przez cały rok. Zimą mrożone owoce wykorzystuje się do pierogów, naleśników, ciast, bułek i dekoracji tortów. Jagoda jest nie tylko smaczna, ale także bardzo zdrowa, gdyż zawiera najwięcej żelaza ze wszystkich owoców. Można również spróbować nalewki borówkowej wytrawnej bądź likieru borówkowego.

Na łąkach i pastwiskach, pasą się konie i krowa. Mleczna krowa rasy Jersey zaopatruje gospodarstwo w świeże mleko, z którego wyrabiane jest masło, sery twarogowe, podpuszczkowe i parzone. A na serwatce jest przyrządzana zalewajka bliżyńska, barszcz biały i napój „chłopski”, idealny na letnie upały. Przydomowe pastwisko jest też przeznaczone na wolny wybieg dla kur zielononózek kuropatwianych i stada gęsi kieleckiej. W gospodarstwie serwowana jest gęś zagrodowa, gęś po królewsku: z jabłkami, szalwią i wątróbką oraz nadziewana kaszą gryczaną (niepaloną).

Odwiedzający „Zagrodę Królów” miłośnicy koni, podczas przejażdżek w siodle mogą oglądać wspaniałe widoki, zwiedzać historyczne miejsca oraz poznawać lokalną florę i faunę. Świętokrzyski Klub Górskiej Turystyki Jeździeckiej PTTK oddał do dyspozycji wszystkich zainteresowanych jedyny w swoim rodzaju szlak wiodący przez jedno z najstarszych gór Europy. „Zagroda Królów” znajduje się właśnie na trasie tego liczącego prawie 400 km szlaku. Ostatnio został wytyczony także „Bliżyński Szlak Rękodzieła”, jest więc możliwość zapoznania się z dawnymi zawodami (garncarstwo, tkactwo). Obecnie w gospodarstwie budowana jest świetlica w tradycyjnym stylu - z piecem chlebowym i z zapiekiem, a także warsztatem tkackim. Dzięki niej Państwo Królowie będą mogli wypiekać chleb przygotowany na zakwasie w prawdziwym piecu i tym sposobem zwiększyć atrakcyjność swojego gospodarstwa agroturystycznego.

Chroni historię małej ojczyzny

69-letni Józef Łach z Łagowa posiada niezwykłą pasję. Już od najmłodszych lat odnawia i upamiętnia miejsca związane z wydarzeniami historycznymi i religijnymi. I dzisiaj nie żałuje skromnej emerytury, by pozostawić ślad dla przyszłych pokoleń.

Tajemnica Drogi Krzyżowej

- Upamiętniłem pięć ważnych miejsc, z których jestem dumny – zaczyna swoją opowieść. - Pierwszym było odsłonięcie Drogi Krzyżowej na murach kościoła. Byłem jeszcze chłopcem, gdy przyszedł nakaz jej zamurowania.

Rodzice pana Józefa byli ludźmi głęboko wierzącymi. Ojciec przewodniczył Radzie Parafialnej Kościoła. Nie zgadzał się z nowymi porządkami władzy ludowej, by likwidować miejsca kultu religijnego. Dlatego też poprosił murarzy, by zostawili chociaż jakieś znaki, gdzie są tablice Drogi Krzyżowej.

- Aż wreszcie przyszedł czas na to, by miejsca te odsłonić i pokazać światu – mówi Józef Łach. - Proboszczem był wtedy ksiądz Franciszek Grela i nic nie wiedział o naszej tajemnicy. Bez trudu wskazałem te miejsca, gdzie tablice były zamurowane. Murarze zaznaczyli je krzyżykami.

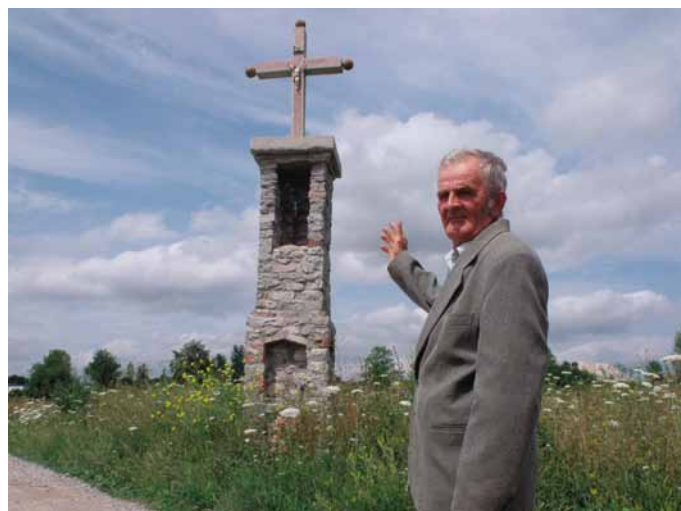
Proboszcz kazał odsłaniać po kolei każdą stację. Pan Józef wskazywał miejsca, a pracownicy powoli je odkuwali. Artyści pomalowali tablice przywracając im dawny blask. I dzisiaj każdy może podziwiać Drogę Krzyżową.

- To pierwszy znak, który udało mi się ocalić od zapomnienia – przyznaje z satysfakcją. - Teraz będzie znany już po wsze czasy, na zawsze.

Pan Józef ubolewa, że nie udało się odbudować kapliczek. Znajdowały się w czterech rogach kościoła i były w nich figury ewangelistów

Krzyż powstańczy i kapliczka Chrystusa

Na wschód od Łagowa znajduje się droga prowadząca do miejscowości Cegielnia, Nowy Staw. Stał tam krzyż

Józef Łach przy Krzyżu Powstańców Styczniowych na drodze do Cegielni i Nowego Stawu.

upamiętniający powstanie styczniowe. Niestety, w czasie okupacji został zniszczony. - Ojciec mój pracował fizycznie w kamieniołomach i stale tam przechodząc przypominał opowiadania swego ojca, a mojego dziadka o stocznej wielkiej bitwie w 1863 r. - pamięta pan Józef. - Wtedy to Łagów utracił prawa miejskie. W pamięci miałem słowa ojca, które ciągle powtarzał: „Dzieci, utrwalcie to miejsce w pamięci.” I postanowiłem je upamiętnić.

Pan Józef postawił murowany, 4-metrowy krzyż, taki, jaki był dawniej. Tabliczki jeszcze nie umieścił w tym miejscu, ale ma się tam znaleźć napis: „1863. Krzyż odnowiony w 2008 r.”

Kolejne miejsce, którym się zajął, to kapliczka Chrystusa pod krzyżem znajdująca się przy drodze do Nowej Słupi. To była ruina. Najpierw otynkował kapliczkę w środku i na zewnątrz. I od razu przybrała schludny wygląd. Potem odnowił posąg Chrystusa. - Zrobiłem to wszystko z własnej woli - wyjaśnia.

Kapliczka przy drodze do Nowej Słupi była ruiną.

Odnovił też Krzyż przy drodze w wiosce Pucki. Prace za symboliczne grosze wykonał na prośbę sąsiadów, mieszkańców. Obecnie stoi tam betonowy krzyż obłożony drobnymi kamieniami. - Na miejscowym cmentarzu parafialnym w Łagowie odnowiłem kilka starych pomników - wylicza.

W kapliczce jest rzeźba Chrystusa uginającego się pod krzyżem.

Zamierza jeszcze postawić figurę świętego Floriana obok jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Łagowie, jeśli tylko wystarczy mu siła, zdrowia i energii. - Działalem przez 50 lat w OSP - mówi. - I chciałbym, aby przy naszej strażnicy powstał obelisk św. Floriana jeszcze za mojego życia.

Już zaplanował, że figura stanie na kamiennym cokole, bo Łagów stoi na kamieniu, na skale. Chce, by Florian czuwał nad miejscowością. - Takie jest moje marzenie - mówi. - Nie wiem, czy mi się to uda.

Zostawia po sobie ślad

W jego rodzinie było jedenaścioro dzieci, on był dzieśiątym. Wszyscy ciężko pracowali. - Ojciec tak nas nauczył, że nie mieliśmy żadnych kłopotów w życiu - mówi. - Jedno dziecko musiało wspomagać drugie. Zostaliśmy tak wychowani, by pamiętać o sobie, pomagać sobie wzajemnie.

Nazwisko Łach jest znane w historii Łagowa. Stanisław Łach, brat pana Józefa, jest seniorem strażakiem, drugi brat Jan jest znanym lekarzem, literatem. Ostatnio na rodzinny zjazd przybyło ponad 150 osób. - Dla mnie jest bardzo ważna, religia, historia, pamięć o naszej małej ojczyźnie - wyjaśnia. - My współcześni powinniśmy pamiętać o tych, którzy odeszli. Chcę, by o mnie też ktoś wspominał i przekazuje potomnym znak, że na przełomie XX i XXI wieku też ludzie żyli, pracowali, marzyli. Myśleli o kolejnych pokoleniach. Ważne były dla nich wartości duchowe, a nie tylko pieniądze.

Upamiętnianie miejsc uważa za piękną działalność, chociaż dość kosztowną. Zwłaszcza, gdy ma się miesięcznie 600 zł emerytury. - Aż wstyd się przyznać, gdyby nie dzieci, nie wystarczyłoby mi na życie - mówi. Nie zamierza jednak rezygnować ze swojej pasji.

- Niewiele jest takich osób, które pozostawiają trwałe znaki po sobie - zamyśla się na chwilę. - Po mnie poza miejscami pamięci pozostanie jeszcze 130 budynków, które postawiłem w Łagowie i okolicy. Pracowałem przez całe życie jako murarz. Cały Rynek, budynki piętrowe to moja zasługa. Nielicho napracowałem się w swoim życiu.

(n)

W dolnej części pomnika ku czci powstańców zawiąsne tabliczka: „1863.Miejsce pamięci narodowej odnowione w 2008 r.”

„Bądźcie dalej aktywni!”

Uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom konkursu „Talenty Świętokrzyskie” odbyło się w Wojewódzkim Domu Kultury podczas sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Nagroda promuje młodych ludzi - laureatów międzynarodowych i ogólnopolskich olimpiad, konkursów i turniejów oraz uczniów i studentów, którzy wyróżniają się wybitnymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi. Gratulacje uzdolnionej młodzieży złożyli wiceprzewodniczący Sejmiku Włodzimierz Stępień oraz marszałek Adam Jarubas.

- Serdecznie gratuluję wszystkim „talentom świętokrzyskim”. Zdolnej młodzieży w naszym województwie nie brakuje. Dzisiaj nagrodziliśmy jedynie kilkadziesiąt szczególnie wyróżniających osób. Jesteście dumą naszego województwa. Bądźcie dalej aktywni, rozwijajcie swoje pasje! - mówił podczas uroczystości wręczenia nagród marszałek Adam Jarubas.

Od 11 lat Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wspiera młodych mieszkańców regionu, a od 2008 r. poprzez uchwalony przez Sejmik „Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”. W ten sposób Samorząd Województwa pragnie przyczynić się do ich rozwoju własnego i umocnienia pozycji młodych ludzi w regionie. W tym roku nagrody otrzymały 34 osoby, 14 młodych ludzi zostało uhonorowanych wyróżnieniami, przyznano także jedną nagrodę zespołową.

W gronie tegorocznych „Talentów Świętokrzyskich” znaleźli się m.in. **Norbert Kuder**, student dwóch kierunków mechatroniki i elektrotechniki oraz studiów indywidualnych w zakresie inżynierii akustycznej, biomedycznej oraz robotyki medycznej na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, młody wybitny naukowiec, najlepszy student nauk inżynieryjnych i technicznych w Polsce „Studencki Nobel 2011”; **Sylwia Gawłowska**, studentka Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, wokalistka, solistka, autorka piosenek, laureatka stypendium im. Jacka Kaczmarskiego, aktywnie współpracująca z teatrem „Scena Autorska Studio” Kieleckiego Centrum Kultury; **Maciej Jaroń**, student Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, laureat międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów muzyki akordeonowej m.in. Międzynarodowego Konkursu Młodych Muzyków „Citta di Barletta”; **Dawid Kubicki**, uczeń I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Kielcach, laureat konkursów w dziedzinie matematyki i fizyki oraz **zespół Kalina Band** (w składzie: Kalina de Roover, Michał Bardzki i Piotr Laczek). Zespół jest zdobywcą Muzycznych Scyzoryków w kategorii „POP” i „Debiut”, laureatem Grad Prix Festiwalu „Scena dla Ciebie” w kategorii zespół wokalny – instrumentalny.

Sejmik o bezrobociu i ochronie przeciwpożarowej

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego podczas XIII sesji jednogłośnie stwierdził wygaśnięcie mandatów radnych: Marka Gosa, Lucjana Pietrzczyka i Krzysztofa Słonia, wybranych w ostatnich wyborach parlamentarnych do Sejmu i Senatu RP. Radni wybrali także nowego przewodniczącego regionalnego parlamentu. Został nim Tadeusz Kowalczyk.

Sejmik przyjął również uchwałę w sprawie sytuacji na rynku pracy województwa świętokrzyskiego i zadań w zakresie polityki rynku pracy. Zarząd Województwa został zobowiązany do określenia kierunków działań na rok 2012, służących promocji zatrudnienia, rozwojowi zasobów ludzkich, łagodzeniu problemów związanych z planowanymi zwolnieniami pracowników i skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców województwa.

Zadania w tym obszarze realizuje Wojewódzki Urząd Pracy, będący jednostką organizacyjną samorządu, współpracując z publicznymi służbami zatrudnienia, instytucjami oświatowymi, uczelniami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami działającymi w ob-

szarze promocji zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich.

Podczas sesji Sejmiku radni zatwierdzili również uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej dla Gminy Daleszyce – w kwocie 140 tysięcy złotych, Gminy Wodzisław – 10 tysięcy złotych oraz Gminy Tuczępy – 10 tysięcy złotych.

10 lat na scenie

Zespół Ożarowiacy już 10 lat wychodzi na scenę. Znany jest z wielu występów w gminie, powiecie, województwie. Wygrywa konkursy i odnosi sukcesy w wielu miejscach regionu i kraju.

Widowisko „Z kądzielą w chałupie u Bartosów” zdobyło dwukrotnie pierwsze miejsce na Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Obrzędowych oraz uznano je jako najlepsze na Sejmiku Teatrów Wsi Polskiej w Tarnogrodzie. Zespół kilka razy był nagradzany podczas Nadwiślańskich Spotkań Sobótkowych w Anopolu, Buskich Spotkań z Folklorem. W 2009 r. zdobył trzecie miejsce podczas X Świętokrzyskich Dożynek Wojewódzkich za wieniec, który znajduje się w Muzeum Wsi Polskiej w Tokarni.

Kilka pokoleń występuje

Wszystko zaczęło się od grupy dziecięcej. - Później osoby, które chciały śpiewać zgromadziły się wokół nas i tak powstał załazek zespołu Ożarowiacy – mówi założycielka zespołu, jego opiekunka, instruktor Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Ożarowie, Teresa Opalka. - Obecnie występuje u nas ponad 15 osób.

Najstarsza była Kazimiera Knap, która niedawno zmarła. Miała blisko 90 lat, znakomita wokalistka i artystka ludowa. Nie żyje także zaprzyjaźniony z Ożarowiakami Zbyszek Soboń, grający na bębenku w kapeli Powiśloki, który stworzył niepowtarzalną postać parobka w pierwszym widowisku zespołu. Wszystkim bardzo ich brakuje.

Z dorosłymi występują także dzieci. Tworzą grupę folklorystyczną taneczną i śpiewaczą. - Najmłodsza jest Kasia, która ma 5 lat, a oprócz niej do zespołu należy sama młodzież – żartują Ożarowiacy

Od samego początku w zespole śpiewa Kazimierz Zagórny. - Gdy jest potrzeba, rzucam wszystko i przychodzę na próby – zapewnia. - Znalazłem się tu dzięki pani Teresie, która gdzieś mnie zauważyła i wyłowiła.

Maria Makowska z Miłkowa przyznaje, że praca w zespole zajmuje wiele czasu. Jego członkowie pochodzą ze wsi, dbają o swoje gospodarstwa, ciężko pracują. Mają rodziny, obowiązki, a mimo to zawsze znajdują czas, by przyjechać na próbę i występować. - Niekiedy jest z tym trochę problem – wyznaje. - Nie zawsze małżonkowie zgadzają się na nasze wyjścia. Z czasem jednak przekonują się do naszych pasji i przyjeżdżają razem z nami.

- Na próbach spotykamy się raz w tygodniu – mówi Janusz Błaszczuk, który gra na bębenku. - Gramy z nut, bo pani Teresa nie popuści. Chce żeby było ładnie, pięknie, dokładnie. Instrumenty są z Domu Kultury.

Oprócz pana Janusza zespołowi przygrywa Tadeusz Jurkowski na akordeonie, Janusz Krzemiński na klawirze i Józef Gwizdowski na trąbce.

Wychowała się z zespołem

Janina Bańcer występuje razem z Kasią. Dziewczynka wychowała się prawie na scenie, bo pani Janina zabierała ją na próby, przewijała podczas przerw. - Podczas pierwszego występu zaśpiewaliśmy tylko jedną piosenkę – pamięta. - „Na zielonej łące pasą się kasztanki, jeśli nas nie

Wspólne zdjęcie zespołu z przyjaciółmi.

znacie, my Ożarowianki”. To był 2001 rok. I do tej pory mi się znudziło. Dojeżdżam 15 km i jeszcze na starość chce mi się śpiewać.

Kasia przyznaje, że koleżanki zazdroszczą jej występów na scenie. - Mam bogaty repertuar – chwali się. Podczas występów w Kraśniku zdobyła wielkie uznanie wśród publiczności. Nosili ją wprost na rękach i chcieli ze sobą zabrać.

Na próby zespołu przyjeżdża z Grocholic Zofia Sobótka, z Opatowa – Regina Kusal, a z Ożarowa przychodzi Krystyna Tomaszewska. - Do zespołu dołączyłam z Krysią Kotwicą – opowiada. - Nie brałyśmy udziału tylko w pierwszym występie. A tak to jesteśmy pilnymi uczennicami. Jeśli zdarzy nam się nie przyjść na próbę, musi to być ważny powód. Praca w zespole daje nam dużo radości, odmładza nas.

W duecie ze Stefanem Sieczką śpiewa Wanda Barszcz. - Do zespołu przyszedł kilka miesięcy po jego utworzeniu – wspomina. - Byłam cały czas solistką, ale po chorobie zrezygnowałam z indywidualnego śpiewania.

Lucyna Duda z Ćmielowa dzieci ma już dorosłe, więc ma czas na śpiewanie. - Spodobały mi się występy zespołu i należę do niego – przyznaje. Stefan Sieczka z gminy Anopol należy do trzech zespołów. - Trochę to dla mnie dużo, ale nie narzekam – stwierdza. - Lubię to, co robię, bawi mnie. To jest mój sposób na życie

O panu Edku, który kręci się przy grupie, mówią, że to dobry duch zespołu. Jest przy Ożarowiakach od samego początku. Wszędzie z nim jeździ i nagrywa kamerą wszystkie występy. - Jak ludzie to zobaczyli, to przybyło osób w zespole – mówi. - Opiekuję się całym zespołem, jestem z nim zaprzyjaźniony. Gdy oni występują, ja pilnuję ich rzeczy, wszystko zostawiają pod moją opieką.

W sandomierskich serdakach

W swoim repertuarze zespół ma bardzo dużo piosenek. Wiele utworów przekazała Kazimiera Knap. - Posiadała olbrzymie zbiory piosenek, bo folklorem interesowała się od zawsze, od małego – opowiada Maria Makowska.

- Poza tym piosenki zbieramy z miejscowości, w których mieszkamy. To piosenki, które śpiewały nasze babcie, słyszeliśmy w dzieciństwie, są w zapiskach cioć. Skarbnicą piosenek jest nasza pani kierownik, Teresa Opalka, na każdą okazję ściąga utwory, skąd tylko może. Nasze ulubione

to: „Chatka”, „Gdy słonko wstanie”, „Lipka”, „Tam za górą, tam za rzeką”.

Dzisiaj występują w pięknych, jednakowych strojach. Ale nie zawsze tak było. - Gdy zaczynaliśmy, nie mieliśmy swoich strojów – wspomina Henryka Goraj z Jakubowic. - Pierwsze występy odbywały się we własnych ubraniach. Potem Janina Bańcer użyczyła nam duże, kolorowe chusty, a każda z nas założyła do tego swoją ciemną spódniczkę i białą bluzkę. Potem jedna z koleżanek pożyczyła nam jednakowe haftowane bluzki. Były też stroje z Koła Gospodyń Wiejskich.

Początkowo zespół ratował się takimi właśnie strojami, aż w końcu otrzymał oryginalne, świętokrzyskie. To były pasiaki z zielonymi serdakami. Obecnie zespół prezentuje się w sandomierskich. Strój składa się z czarnego, ciemnego serdaka, bluzki z kryzami, czarnej zapaski i czerwonych koralii. Poza tym do tego stroju są chustki na głowie, czerwone, zielone, bordowe.

Dzieli się zapalem i energią

Tajemnica zespołu tkwi w tym, że należą do niego ludzie pełni energii, którzy mają jeszcze czas, by realizować swoje pasje. - I zdobywają sukcesy w innych dziedzinach, w plastyce, koronkarstwie – wylicza kierownik zespołu Teresa Opalka. - Helena Goraj miała swoją wystawę, Tak samo Regina Kusal. Zosia Sobótko posiada w ogóle

wszystkie talenty: i śpiewa, i robi różne cudeńka ludowe, a poza tym pisze jeszcze wiersze, teksty do naszych piosenek. Wydała swój tomik poezji. Jest wszechstronnie utalentowana i bardzo skromna.

- Jedni pociągają drugich, jedni od drugich się uczą, przekazują sobie zapal i energię – wyjawiają receptę na sukces członkowie zespołu. - Gdy się spotykamy panuje wspaniała atmosfera. Lubimy też obchodzić wspólnie święta, nasze imieniny, urodziny.

Promują region

Zespół nie tylko wykonuje ludowe piosenki, ale z powodzeniem przygotowuje całe widowiska folklorystyczne. Pierwsze to było „Z kądzieli w chałupie u Bartosów”, teraz przygotowuje – „Pranie”. - To nasz wspólny scenariusz – mówią Ożarowiacy. - Każdy układał swoją rolę. To sztuka obrzędowa. Znany regionalista Józef Myjak podkreśla, że ze względu na autentyczność scenariusza, sposoby zachowania, stroje, rekwizyty zespół można wręcz nazwać teatrem folklorystycznym. Z istnienia zespołu zadowolony jest burmistrz Ożarowa Marcin Majcher. - Ćwicz, spotykają się, wspólnie spędzają swój czas, wspierają naszą kulturę – chwali zespół. - Najważniejsze jest to, że aktywnie uczestniczą we wszystkich naszych uroczystościach. Bezinteresownie promują region.

(n)

Seminarium dla przedstawicieli lokalnych mediów

Czy lokalna telewizja internetowa może być skutecznym narzędziem komunikacji społecznej i promocji działań podejmowanych przez samorządy? - na to pytanie próbowali znaleźć odpowiedź uczestnicy seminarium zorganizowanego przez Urząd Marszałkowski w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. Podczas spotkania marszałek Adam Jarubas, wicemarszałek Grzegorz Świercz oraz członkowie Zarządu Województwa Piotr Żołądek, Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak podsumowali również pierwszy rok pracy Zarządu Województwa IV kadencji.

Seminarium było już piątym spotkaniem przedstawicieli mediów lokalnych naszego województwa. Jak podkreślił marszałek Adam Jarubas, praktyka pokazuje, że aktywność tych mediów z każdym rokiem wzrasta. Coraz większa jest również w środowiskach samorządowych świadomość tego, jak duże znaczenie dla tworzenia społeczeństwa obywatelskiego mają media, zwłaszcza te lokalne. - Chcemy Państwu podziękować za to co robicie, gdyż macie duże doświadczenie jako ci, którzy nie tylko informują, ale również inicjują wiele działań w każdym obszarze życia – zaznaczył marszałek.

Uczestnicy seminarium wysłuchali m.in. wykładu dr Andrzeja Kościołka, socjologa z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, na temat historii Telewizji w Polsce oraz rozwoju ośrodków regionalnych. Jak przypo-

mniał dr Kościołek początki telewizji były bardzo lokalne, a obecnie, dzięki cyfryzacji może się ona szybko rozwijać. Podczas spotkania podkreślano przede wszystkim rolę lokalnych telewizji internetowych, jako narzędzia komunikacji ze społeczeństwem oraz promocji działalności samorządów, o czym na przykładzie Internetowej Telewizji Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach mówił Szymon Pawlak z iTV Sejmik Kielce, a także Piotr Piestrzyński przedstawiciel „Telewizji Internetowej Nowiny”.

Najlepsi pracodawcy nagrodzeni

XIII sesja Sejmiku Województwa Świętokrzyskie stała się okazją do ogłoszenia laureatów i wręczenia nagród w konkursie „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”. Sztandarowy konkurs Państwowej Inspekcji Pracy organizowany jest corocznie już od osiemnastu lat i biorą w nim udział przedsiębiorstwa, które zapewniają swoim pracownikom wysokie standardy bezpieczeństwa pracy. Nagrody zwycięzcom wręczyli marszałek Adam Jarubas oraz Janusz Czyż, Okręgowy Inspektor Pracy w Kielcach.

- Państwowa Inspekcja Pracy to nie tylko instytucja, która tropi nieprawidłowości i karze pracodawców łamiących przepisy, ale też promująca najlepsze praktyki w zakresie bezpieczeństwa i ochrony pracy oraz inspirująca pracodawców do tworzenia bezpiecznych i ergonomicznych miejsc pracy – mówił ogłaszając laureatów konkursów **Janusz Czyż**, Okręgowy Inspektor Pracy w Kielcach.

W konkursie uczestniczą pracodawcy niezależnie od formy własności zakładu pracy, którzy uzyskali pozytywną ocenę stanu warunków pracy w ich firmach. Z uwagi na różnorodność przedsiębiorstw pod względem wielkości zatrudnienia, a tym samym wielkość i skalę problemów, zwłaszcza w zakresie działań podejmowanych na rzecz ochrony pracy, pracodawcy oceniani są w trzech kategoriach: zakłady pracy do 50 zatrudnionych, od 51 do 250 zatrudnionych oraz powyżej 250 zatrudnionych.

W kategorii zakładów pracy o zatrudnieniu do 50 pracowników I miejsce zajęła firma „**Vanstar**” **Produkcja Rur Wydechowych Szostak Paweł** z Jędrzejowa, zaś wyróżnienie otrzymało przedsiębiorstwo „**Dom**” **Stolarstwo Ogólne Adama Baryckiego** z Kielc.

W kategorii zakładów pracy o zatrudnieniu od 51 do 250 pracowników I miejsce przypadło firmie „**Dolina Nidy**” Sp. z o.o z Leszczy w gminie Pińczów, II miejsce **Przedsiębiorstwu Usług Specjalistycznych „Termatex”** Sp. z o.o z Ostojowa w gminie Suchedniów, zaś III miejsce firmie „**Strubonet – Migacz**” Sp. z o.o działającej w Kuzkach w gminie Włoszczowa.

Kasia, najmłodsza śpiewaczka zespołu, wykonuje swoją ulubioną piosenkę „Mamcia już wstała..”.

W kategorii zakładów pracy o zatrudnieniu powyżej 250 pracowników przyznano tylko I miejsce – przypadło ono **Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej** we Włoszczowie

Kasia, najmłodsza śpiewaczka zespołu, wykonuje swoją ulubioną piosenkę „Mamcia już wstała..”.

Podczas wczorajszej sesji Sejmiku ogłoszono także wyniki konkursu „Bezpieczna Piekarnia”. Najwyższe laury przyznano działającej od 1947 roku w Jędrzejowie **Piekarni „Młyn”** Pawła Świerkowskiego oraz **„Piekarni Białogon”** Jacka Iwanowskiego.

Kasia, najmłodsza śpiewaczka zespołu, wykonuje swoją ulubioną piosenkę „Mamcia już wstała..”.

Kasia, najmłodsza śpiewaczka zespołu, wykonuje swoją ulubioną piosenkę „Mamcia już wstała..”.

Kasia, najmłodsza śpiewaczka zespołu, wykonuje swoją ulubioną piosenkę „Mamcia już wstała..”.

Robert Siwiec

Projekt Re-Turn - elementem wspierającym rozwój polityki regionalnej

„BĄDŹ MĄDRY, WRÓĆ, ROZWIJAJ SWÓJ REGION”

1 maja br. Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego przystąpił do realizacji projektu pn. Regions benefiting from returning migrants – Re-Turn (Regionalne korzyści płynące z powrotu migrantów), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany będzie przez 36 miesięcy - do kwietnia 2014 roku, w ramach programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2007-2013, Priorytet 1- Wsparcie innowacyjności na obszarze Europy Środkowej, Działanie 1.3 - Wspieranie rozwoju wiedzy. Konsorcjum projektowe zostało utworzone przez dwunastu partnerów z siedmiu krajów Europy Środkowej.

Założeniem projektu jest reintegracja zawodowa i społeczna osób powracających z pracy zagranicznej. Najważniejszym jego celem jest podjęcie działań promujących reemigrację jako źródło wspierania rozwoju regionu, poprzez wykorzystanie wiedzy i kompetencji migrantów. Projekt zakłada stworzenie warunków, które będą zachęcać wykwalifikowane kadry do powrotu w rodzinne strony. W trakcie jego realizacji zostanie zwrócona szczególna uwaga na powstanie mechanizmów wsparcia dla osób powracających, zwiększanie możliwości zatrudnienia migrantów oraz zapobieganie odpływu kadr. Nie pozostanie to bez wpływu na rozwój regionu poprzez inspirowanie do tworzenia nowych miejsc pracy oraz otwieranie możliwości wdrażania umiejętności, kompetencji, innowacyjności i zagranicznych doświadczeń migrantów jako „motorów innowacyjnych zmian”.

Kluczowym zadaniem niezbędnym dla udanej reintegracji będzie uzyskanie lepszej wiedzy na temat umiejętności migrantów, w celu dopasowania ich do potrzeb biznesowych i regionalnych strategii rozwoju. Zadanie to będzie realizowane poprzez przeprowadzenie cyklu szkoleń i spotkań warsztatowych dla migrantów i przedsiębiorców, organizację punktu kontaktowego oraz powstanie regionalnej strony internetowej.

Dużym wsparciem dla projektu będzie zlecenie wykonania analiz dotyczących kierunków, źródeł emigracji, wykształcenia, kompetencji oraz innowacyjności migrantów.

Realizacja projektu jest wspierana doświadczeniem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, gdzie w październiku br., odbyły się już pierwsze warsztaty regionalne dla migrantów i przedsiębiorców z terenu Województwa Świętokrzyskiego.

Więcej informacji na temat projektu można uzyskać na stronie internetowej: www.re-migrants.eu oraz w biurze projektu:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Polityki Regionalnej
Oddział ds. Projektów Europejskich
ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce
pok. 402, 405, IV piętro
tel. 41 365 81 78; 41 365 81 84; fax 41 365 81 91
e-mail: agnieszka.fuginska@sejmik.kielce.pl;
ewelina.domoradzka@sejmik.kielce.pl;
mariusz.kowalski@sejmik.kielce.pl

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Internet, tablice interaktywne, pracownice multimedialne – nowa technologia coraz częściej wypiera ze szkół tradycyjną tablicę i kredę. Za tymi zmianami muszą nadążyć nie tylko uczniowie, ale przede wszystkim pedagodzy. Z pomocą przychodzi Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, instytucja, która działa po to, by nauczyciele rozwijając własne umiejętności potrafili przygotować młodego człowieka do wejścia w dorosłe życie.

Dzisiejszy świat stawia przed edukacją nowe wyzwania

- Musimy mieć świadomość, że edukacja bardzo szybko się zmienia. Wynika to z wyzwań, jakie stawia przed nami dzisiejsza rzeczywistość. Dlatego, aby sprostać oczekiwaniom i potrzebom naszych klientów my, jako instytucja powinniśmy bezustannie się rozwijać – mówi **Jacek Wołowiec**, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. – Pamiętajmy jednak, że jesteśmy tylko inspiratorami. Najwięcej zależy od samego nauczyciela. Podejmujemy różnego rodzaju przedsięwzięcia, projekty, szkolenia i konferencje, ponieważ mamy świadomość, że aby uczniowie mogli nabyć to, co dzisiaj nazywamy kompetencjami kluczowymi, przede wszystkim muszą rozwijać je w sobie nauczyciele – podkreśla dyrektor. Te kompetencje to między innymi zdolność porozumiewania się w obcych językach, inicjatywność i przedsiębiorczość a także świadomość społeczna i obywatelska. – Takie umiejętności potrzebne są młodemu człowiekowi, aby mógł we współczesnym, skomplikowanym świecie być obywatelem odnoszącym sukcesy, który działa na rzecz środowiska lokalnego i kraju – mówi dyrektor Wołowiec. Jak podkreśla, ŚCDN realizując swoje działania, współpracuje z wieloma partnerami, tymi regionalnymi, jak „Grono Targowe Kielce”, czy Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii jak również firmą Microsoft oraz Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji. W ramach programu Microsoft „Partnerstwo dla Przyszłości”, polski system edukacji może prowadzić działania zmierzające do zapobiegania „cyfrowemu wykluczeniu” wśród młodych ludzi, a podpisanie przez dyrekcję ŚCDN specjalnej umo-

wy umożliwiło wszystkim jednostkom w województwie świętokrzyskim zakup oprogramowania na atrakcyjnych warunkach. Natomiast wspólnie z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji ŚCDN realizuje program eTwinning, organizując konferencje i warsztaty mające na celu wskazanie możliwości współpracy szkół województwa świętokrzyskiego ze szkołami innych krajów.

Nauczyciel na miarę XXI wieku

Każdego roku Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli przygotowuje szeroką ofertę dla pedagogów, którzy uczestnicząc w konferencjach, projektach i warsztatach metodycznych mogą zdobywać wiedzę i umiejętności potrzebne w pracy z młodzieżą. Jak podkreśla dyrektor Wołowiec, sztandarowy projekt realizowany przez ŚCDN to „Nauczyciel XXI wieku”, który jest uzupełnieniem „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Rozwoju Edukacji”, zainicjowanego przez władze samorządowe w 2009 roku.

– W ramach projektu „Nauczyciel XXI wieku” przeszkoliliśmy już 1600 pedagogów, a jest to liczba imponująca, gdyż żaden dotychczasowy program nie może się pochwalić takim wynikiem – mówi Elżbieta Dudek, kierownik projektu. – Podczas zajęć nauczyciele uczą się pracy z wykorzystaniem tablicy interaktywnej i innych nowoczesnych technologii. Warto podkreślić, że szkolenie

jest skomplikowane, wymaga od pedagogów sprawności informatycznej oraz tworzenia nowego materiału, powiązanego z kompetencjami kluczowymi i zgodnego z nową podstawą programową. Ze swojej strony ŚCDN zapewnia nowoczesne sale wyposażone w sprzęt komputerowy, tablice interaktywne oraz świetnie przygotowana kadra – podkreśla **Elżbieta Dudek**. Chociaż realizacja projektu kończy się 31 stycznia przyszłego roku już wiadomo, że od lutego ruszy jego kontynuacja pod nazwą „Nauczyciel Interaktywnej Klasy”.

ŚCDN nie zapomina też o uczniach. Wśród wielu propozycji skierowanych do młodzieży znalazł się między innymi projekt „Młodzieżowy Inkubator Przedsiębiorczości”, czy III edycja programu „Otwarta Twoja Kariera”. Po raz dziewiąty natomiast realizowany jest projekt „Moje wymarzone miejsce pracy”, który od lat swoim patronatem obejmuje marszałek województwa świętokrzyskiego. – Chcemy uwrażliwić młodzież na to, jak ważną sprawą jest wcześniejsze zaplanowanie swojej kariery zawodowej i że wybór dalszej ścieżki edukacji to decyzja, do której trzeba się dobrze przygotować – podkreśla koordynator projektu, **Krystyna Grudzińska**. Jak dodaje, w poprzednich edycjach brało udział około 20-25 szkół z całego województwa. – Młodzież spotyka się z przedstawicielami urzędów pracy, uczelni wyższych, osobami, które uczą autoprezentacji, poznaje też rynek pracy i zachodzące na nim zmiany. Naszym celem jest to, aby młodzi ludzie planując przyszłość brali również pod uwagę swoje predyspozycje do wykonywania wymarzonej profesji i to, czy będą w stanie odnieść w niej sukces – mówi Elżbieta Grudzińska.

Firma edukacyjna o charakterze międzynarodowym

Niewątpliwym sukcesem ostatnich lat, jak podkreśla dyrektor Wołowicz, jest to, że ŚCDN staje się firmą edukacyjną o charakterze międzynarodowym. – Dzisiaj patrząc na edukację widzimy, że ma ona wymiar ogólnoswiatowy. Programy europejskie dają możliwość spotkania i wymiany doświadczeń przez nauczycieli i ludzi edukacji z całej Europy. Dlatego my też staramy się, żeby nasze działania miały charakter ponadregionalny, a nawet ogólnokrajowy. Przykładem tego są konferencje międzynarodowe, które organizujemy, np. konferencja poświęcona rozwijaniu kompetencji kluczowych, na której gościliśmy przedstawicieli szkół z Wielkiej Brytanii i Hiszpanii, czy konferencja „Piłka ręczna w szkole”, gdzie obecni byli przedstawiciele z Danii, Serbii oraz Austrii – wyjaśnia dyrektor. Istotnym czynnikiem jest również uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych, jak Comenius Regio. – W tym momencie naszymi partnerami są m.in. Finowie, a współpracowaliśmy również z Hiszpanami. To niebywała okazja wymiany doświadczeń, zwłaszcza z Finami, którzy są uważani za liderów dzisiejszej edukacji – podkreśla Jacek Wołowicz.

Nie tylko uczymy innych ale sami się rozwijamy

– Udało nam się przekonać pracowników, że umiejętności, które kiedyś zdobyli nie są gwarancją ciągłych sukcesów na rynku. Praktycznie każdy w naszej firmie doskonalił się i poszerza swoje horyzonty, zdobywając dodatkowe kwalifikacje. Po kilku latach w każdej pracowni są osoby, które potrafią porozumiewać się w języku angielskim – podkreśla dyrektor ŚCDN. – Jak widać nie tylko uczymy innych, ale sami się rozwijamy, gdyż jest to niezbędne aby sprostać stojącym przed nami wyzwaniom. W najbliższym czasie planujemy kolejną międzynarodową konferencję „Piłka ręczna w szkole”, udział w Targach Edukacyjnych, a także forum dla dyrektorów, na bardzo aktualny temat poświęcony kreatywności i innowacyjności w szkole. Chcemy również poszerzyć ofertę ŚCDN o szkolenia i warsztaty dla rodziców – zapowiada Jacek Wołowicz.

Anna Matuszewska

Nasze województwo jest na pierwszym miejscu w Polsce pod względem wprowadzania unijnego programu Kapitał Ludzki.

Świętokrzyskie inwestuje w ludzi

Własna firma wspinaczkowa, hipoterapia dla niepełnosprawnych dzieci, nauka technicznego języka angielskiego, szkolenia zawodowe i wiejskie przedszkola – to wszystko było możliwe dzięki funduszom z unijnego programu Kapitał Ludzki. Zwłaszcza, że – jak wynika z danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego – województwo świętokrzyskie jest na pierwszym miejscu w Polsce we wdrażaniu tego programu nastawionego na wsparcie kapitału społecznego regionów. W specjalnym albumie „Świętokrzyskie inwestuje w ludzi” można zobaczyć, jak w różnych dziedzinach życia można wykorzystać pieniądze z Kapitału Ludzkiego. I jakie to przynosi efekty.

W ramach unijnego programu Kapitał Ludzki województwo świętokrzyskie na lata 2007 – 2013 otrzymało 317,5 miliona euro. W przeliczeniu na jednego mieszkańca daje to blisko 250 euro – najwięcej spośród wszystkich województw.

Realizacją programu w naszym regionie zajmuje się Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego (we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy), które wydało już 68% przyznanej regionowi puli pieniędzy – blisko 216 mln euro, czyli około 940 mln zł. Taka jest łączna wartość umów podpisanych przez ŚBRR na dofinansowanie świętokrzyskich projektów z Kapitału Ludzkiego. Daje to Świętokrzyskiemu pierwsze miejsce w kraju wśród wszystkich województw.

– Od początku tego programu nasze województwo znajduje się wśród regionów najsprawniej wprowadzających program Kapitał Ludzki – podkreśla **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa. – Na ten sukces składają się dwa główne czynniki: pierwszy to duże zaangażowanie autorów projektów w przygotowywanie wysokiej jakości przedsięwzięć, drugi to sprawna praca instytucji, które wdrażają PO KL w regionie – Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach.

Pieniądze z programu Kapitał Ludzki umożliwiają m.in. realizację projektów podnoszących jakość świętokrzyskiej edukacji, pozwalają na zakładanie własnych firm, zwiększanie kwalifikacji zawodowych czy pracę z osobami narażonymi na wyrzucenie poza główny nurt życia społecznego i zawodowego (czy to ze względu na wiek, niepełnosprawność czy też długotrwałe bezrobocie).

Hobby z kapitałem

Bartosz Świtek, właściciel Mobilnego Centrum Wspinaczkowego „Struktura” pokazał, że można mieć ciekawe hobby, na bazie tych zainteresowań zbudować firmę i otrzymać na jej rozwój unijną dotację z programu Kapitał Ludzki. – Dzięki unijnym funduszom na rozpoczęcie działalności gospodarczej mogłem spełnić swoje marzenie i połączyć własny biznes i wspinaczkowe hobby – mówi otwarcie dziennikarzowi w tekście „Hobby z kapitałem”. Ten reportaż jest jednym z kilkunastu materiałów dzien-

nikarskich, jakie ukazały się w 60-stronnicowym albumie „Świętokrzyskie inwestuje w ludzi”. Prezentuje on wybrane artykuły z prasy regionalnej i lokalnej oraz z kwartalnika „Ludzie z Kapitałem”, wydawanego przez ŚBRR, które przedstawiają projekty realizowane dzięki dotacjom z Kapitału Ludzkiego.

– To opisy 16 projektów o bardzo zróżnicowanej tematyce. Chcieliśmy pokazać, jak szerokie możliwości daje program Kapitał Ludzki – komentuje dyrektor ŚBRR, **Krzysztof Domagała**. – Mamy nadzieję, że zawarte w albumie przykłady przedsięwzięć, będą też inspiracją dla innych osób czy instytucji, które chciałyby skorzystać z możliwości jakie daje program Kapitał Ludzki.

A są to bardzo szerokie możliwości: edukacja, rynek pracy i wyrównywanie szans społecznych – to trzy główne sfery, na których skoncentrowany jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Realizowany w Polsce od 2007 roku, w naszym regionie objął już ponad 145 tys. osób.

W wydawnictwie niewiele jest urzędowej terminologii. Głos należy do mieszkańców naszego regionu, tych uczestniczących w projektach PO KL i tych, którzy podjęli się ich przygotowania i realizacji. Czytając te teksty można się także przekonać, że pieniądze, wydawane w ramach Kapitału Ludzkiego, przekładają się na konkretne, mierzalne efekty.

Te mierzalne efekty to choćby liczba nowych przedsięwzięć utworzonych na terenach wiejskich i dzieci objętych edukacją przedszkolną, dodatkowych zajęć lekcyjnych w szkołach, rozwijających zdolności matematyczne czy znajomość języków obcych. Ale to także hipoterapia dla osób niepełnosprawnych prowadzona w ramach projektu „Równi lecz różni”, realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach czy zajęcia dla cukierników, pozwalające im stać się prawdziwymi, dyplomowanymi zawodowcami (projekt realizowany przez Izbę Rzemieślników i Przedsiębiorców w Kielcach).

Szyty na miarę

Kapitał Ludzki to program „szyty na miarę” – kwoty, jakie w jego ramach mogą wykorzystać poszczególne regiony, zależą od skali problemów społecznych. Celem

programu jest wyzwolenie posiadanego przez mieszkańców naszego regionu, a szerzej całego kraju, potencjału – a więc talentów, wiedzy i umiejętności, które bez unijnego wsparcia mogą nie być w pełni wykorzystane.

W Świętokrzyskiem program koncentruje się na:

- wspieraniu osób, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.
- wspieraniu dla przedsiębiorców oraz osób pracujących, które są zainteresowane podnoszeniem swoich umiejętności zawodowych. W tym zakresie szczególnie wyróżnione są dwie grupy – osoby starsze oraz pracownicy o niskich kwalifikacjach.

c. poprawie jakości kształcenia oraz zapewnienie równego dostępu do edukacji - program przewiduje na przykład przeprowadzenie dodatkowych zajęć z wybranych przedmiotów dla uczniów szkół oraz stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Przykłady realizowanych projektów pokazują, że Kapitał Ludzki to program, który można skutecznie nie tylko wzmacniać, ale w wielu przypadkach rozbudzać potencjał i kreatywność mieszkańców regionu. I to jest jedna z jego największych zalet.

Iwona Sinkiewicz

Świętokrzyskie - ucz się i zwiedzaj!

Promocja Ziemi Świętokrzyskiej oraz zachęcenie uczniów ościennych województw do odwiedzenia ciekawych miejsc na terenie naszego regionu to główne cele programu „Świętokrzyskie na rzecz edukacji”. To pilotażowy program opracowany przez Oddział Promocji Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego we współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Do ponad 7200 szkół z sześciu województw trafi oferta dydaktyczna w postaci gotowych scenariuszy lekcyjnych wraz z płytą DVD, dzięki którym dzieci i młodzież będą mogli poznać bliżej walory naszego regionu. Znajdą tam także trasy wycieczek, propozycje kilkudniowych pobytów oraz zielonych szkół. Przedsięwzięciu towarzyszyć będą konkursy z atrakcyjnymi nagrodami.

Samorząd Województwa od lat podejmuje działania na rzecz rozwoju edukacji, przykładem może tu być m.in. Program Wspierania Edukacji czy nagrody dla uzdolnionych uczniów „Talenty Świętokrzyskie”. Kolejne przedsięwzięcie ma na celu propagowanie i promocję walorów naszego regionu wśród dzieci i młodzieży ościennych województw.

- „Świętokrzyskie na rzecz edukacji” to pierwszy tego typu program w Polsce. Mamy nadzieję, że dzięki niemu rozpowszechniona zostanie wiedza o Ziemi Świętokrzyskiej wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, zachęci do poznawania walorów oraz odwiedzenia naszego regionu, który przecież może pochwalić się bogatą historią, atrakcjami turystycznymi oraz wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi – mówi **Ewa Kapel-Śniowska**, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego. Pakiety edukacyjne zawierają scenariusze lekcji dostosowane do poszczególnych poziomów nauczania, tematycznie związane z regionem świętokrzyskim, teksty źródłowe, płyty DVD, ze zdjęciami i filmami oraz propozycje wycieczek szkolnych, zielonych szkół oraz rodzinnych pobytów weekendowych jest obecnie wysyłana do wszystkich środowisk oświatowych (dyrektorów, nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych) z sześciu regionów sąsiadujących z województwem świętokrzyskim – mazowieckiego, łódzkiego, pod-

karpackiego, lubelskiego, śląskiego i małopolskiego. - Szacujemy, że nasz program trafi do ponad 7200 placówek oświatowych. O pomoc w popularyzacji naszej oferty zwróciliśmy się także do kuratorów oświaty i marszałków województw – informuje Ewa Kapel-Śniowska.

Scenariusze lecyjne zostały opracowane przez ekspertów ze Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. – Mogą być one wykorzystane podczas zajęć z przyrody, informatyki, języka angielskiego oraz historii. I tak na przykład uczniowie klasy trzeciej szkoły podstawowej mogą dowiedzieć się o czym szumią jodły w świętokrzyskich lasach, poznać miejsca związane z regionem świętokrzyskim, takie jak Święty Krzyż, dąb Bartek czy jaskinia Raj oraz legendy. Uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych proponujemy natomiast stworzenie prezentacji multimedialnej, opracowanie filmu lub trasy wycieczkowej po naszym województwie, zredagowanie w języku angielskim pocztówki do kolegi z wycieczki z pobytu w Świętokrzyskiem oraz wskazanie świętokrzyskich zabytków, które mogłyby trafić na listę UNESCO – wylicza **Małgorzata Kowalińska**, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

Dodatkową zachętą do udziału w programie „Świętokrzyskie na rzecz edukacji” będzie konkurs z atrakcyjnymi nagrodami. Aby wziąć w nim udział należy przygotować prace konkursowe związane z tematyką zajęć dydaktycznych przeprowadzonych przez nauczycieli na podstawie scenariuszy lekcyjnych. Zwycięskim klasom ufundowany zostanie pobyt wypoczynkowo-edukacyjny w regionie świętokrzyskim, a zwycięskie szkoły otrzymają nagrody w postaci materiałów i sprzętu dydaktycznego o wartości ok. 10 tys. zł.

Informacje szczegółowe, wraz z regulaminem konkursu są zamieszczone na stronie www.sejmik.kielce.pl w zakładce „Konkursy”.

„PARTNERSTWO PUBLICZNO - PRYWATNE CZYNNIKIEM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
Poddziałanie 2.2.1 "Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności"
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Partnerstwo Publiczno – Prywatne czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości

Od 1 czerwca 2011 r. Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego realizuje projekt partnerski pn. Partnerstwo Publiczno – Prywatne czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 2.2.1 „Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Okres realizacji projektu to: 1 czerwca 2011 r. – 30 września 2012 r.

Jest to wspólna inicjatywa Świętokrzyskiego Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. (ŚCITT), Samorządu Województwa Świętokrzyskiego oraz Ośrodka Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu (OPIWPR) na rzecz budowania pozytywnego wizerunku dotychczasowego postrzegania partnerstwa PPP jako przedsięwzięć trudnych pod kątem realizacyjnym i prawnym, z naciskiem na korzyści jakie niesie taka forma realizacji inwestycji.

Działania podjęte w pierwszym, jak również te podejmowane w trakcie trwającego drugiego kwartału realizacji przedsięwzięcia, miały na celu stworzenie sprawnie funkcjonującej struktury zarządczej i organizacyjnej w ramach projektu oraz wypromowanie i rozpowszechnienie idei projektu, jego założeń i celów na terenie województwa świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Najważniejsze rezultaty i produkty działań podjętych przez Lidera i Partnerów w dotychczasowej realizacji projektu, to:

- utworzenie i organizacja głównego biura projektu w siedzibie Lidera oraz dwóch lokalnych biur w siedzibach poszczególnych Partnerów;
- powołanie Rady Koordynacyjnej;
- promocja projektu na łamach dziennika branżowego (wywiady, artykuły sponsorowane), prasy regionalnej, w radio oraz na stronach internetowych Partnerów;
- organizacja cyklu spotkań pn: „Dni informacyjne dla pracowników administracji” w Kielcach, Rzeszowie, Stalowej Woli i Sandomierzu;
- rozpoczęcie bloku szkoleniowego dla konsultantów PPP wyłonionych z spośród pracowników ŚCITT oraz OPIWPR.

Dzięki realizacji założeń przewidzianych w projekcie, ok. 200 pracowników administracji oraz 100 przedsiębiorców z terenu

województw świętokrzyskiego i podkarpackiego przeszkolonych zostanie w zakresie podstaw prawnych i finansowych przygotowania i realizacji przedsięwzięć w modelu PPP, trybu wyboru inwestorów prywatnych oraz zasad i modeli współpracy między jednostką publiczną a partnerem prywatnym. Planuje się utworzenie trzech Punktów Informacyjno – Doradczych: w Kielcach przy ŚCITT, w Sandomierzu przy OPIWPR (na granicy woj. świętokrzyskiego i podkarpackiego) oraz biurze lokalnym OPIWPR w Stalowej Woli (woj. podkarpackie). W punktach zatrudnieni zostaną wcześniej przeszkoleni w bloku szkoleniowym konsultanci, którzy ideę modelu PPP zderzą z rzeczywistymi problemami stron partnerstwa (jednostek publicznych i prywatnych). Założeniem projektu jest również, aby pozytywne efekty z jego realizacji przenieść na konkretne propozycje zapisów, które mogłyby być włączone do dokumentów strategicznych województw świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Szczegółowe informacje nt. realizacji projektu oraz terminach przeprowadzanych szkoleń dostępne są na stronie internetowej: www.ppp.it.kielce.pl.

Szczegółowe informacje na temat projektu można uzyskać:

Lider/Partner nr 1 Projektu:
Świętokrzyskie Centrum Innowacji
i Transferu Technologii Sp. z o.o.
ul. Zagnańska 84, 25-528 Kielce
tel. 41 343 29 10, fax 41 343 29 12
e-mail: syska@it.kielce.pl

Partner nr 2 Projektu:
Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego
Departament Polityki Regionalnej
Oddział Przedsiębiorczości
i Nadzoru Właścicielskiego
ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce
tel. 41 365 81 83, fax 41 365 81 91
e-mail: biuro.ppp@sejmik.kielce.pl

Partner nr 3 Projektu:
Ośrodek Promowania i Wspierania
Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu
Pl. Ks. J. Poniatowskiego 2, 27-600 Sandomierz
tel. 15 833 34 00, fax 15 833 34 60
e-mail: fundacja@opiwp.org.pl

Lider Projektu

Partner Projektu

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
25-002 Kielce, ul. Sienkiewicza 63, tel. +48 41 365 81 83, fax +48 41 365 81 91
www.sejmik.kielce.pl, biuro.ppp@sejmik.kielce.pl

Partner Projektu

FARTowny Trakt

Konsorcjum kieleckich przedsiębiorstw FART i TRAKT wkrótce rozpocznie modernizację trasy z Kielc do Częstochowy. Przedstawiciele firm oraz dyrekcja Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich podpisali umowę na realizację inwestycji pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 786 na odcinku od granicy województwa do Kielc – etap I: Droga Nr 786 na odcinku Łopuszno-Kielce”. Przewidywany termin realizacji zadania to koniec września 2013 roku. W uroczystym podpisaniu umowy uczestniczył Jan Maćkowiak, członek Zarządu Województwa.

Inwestycja, której koszt oszacowano na niecałe 113 mln zł otrzymała 85-procentowe dofinansowanie (95 mln zł) z regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013. Dzięki pozyskanym środkom, 30-kilometrowy odcinek drogi 786 Kielce - Łopuszno zostanie przebudowany do nośności 115 kN/oś i parametrów drogi G tj. drogi jednojezdniowej, dwu pasowej o szerokości 7 m.

W ramach inwestycji przebudowane zostaną wszystkie skrzyżowania z drogami bocznymi, powstaną drogi dojazdowe dla obsługi ruchu lokalnego i rolniczego, nowe chodniki i ścieżki rowerowe, zatoki autobusowe i postojowe dla samochodów osobowych oraz ciężarowych. Pracom nad modernizacją jezdni towarzyszyć będą roboty związane z rozbudową infrastruktury technicznej: budowa kanalizacji deszczowej, oświetlenia, sieci wodociągowej, teletechnicznej, elektroenergetycznej; budowa i przebudowa rowów przydrożnych. Wykonane zostaną także m.in. zbiorniki retencyjno – odparowujące oraz urządzenia podczyszczające wody opadowe. Zainstalowane będą ekrany akustyczne i nowe oznakowanie trasy.

Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich pozyskał też fundusze z RPO na przebudowę drugiego odcinka drogi

786 od Łopuszna - do granicy z województwem śląskim. Dzięki tym inwestycjom oraz planowanej przebudowie drogi 786 w województwie śląskim szlak komunikacyjny z Kielc do Częstochowy spełni wszelkie standardy europejskie zarówno pod względem komfortu jazdy oraz ochrony środowiska.

– To bardzo ważna inwestycja dla całego województwa świętokrzyskiego, która ma także duże znaczenie krajowe. Łączy dwa duże miasta, jakimi są Kielce i Częstochowa – mówił podczas spotkania **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa. - Przygotowania do realizacji tej inwestycji trwały prawie trzy lata. Cieszę się, że przetarg wygrały dwie lokalne firmy - przedsiębiorstwa FART i Trakt, co także jest dla mnie dobrą wróżbą - wszak fart oznacza szczęście, a trakt to droga. Wierzę, że nowa trasa okaże się właśnie taką szczęśliwą drogą - podkreślał Jan Maćkowiak. I jak zapewniał kończą się prace dokumentacyjne na realizację drugiego odcinka trasy: od Łopuszna do granic województwa. A to oznacza, że będzie ciąg dalszy prac modernizacyjnych na tej trasie.

Konkurs

„Rymowany Mikołaj”

Drogie Dzieci!

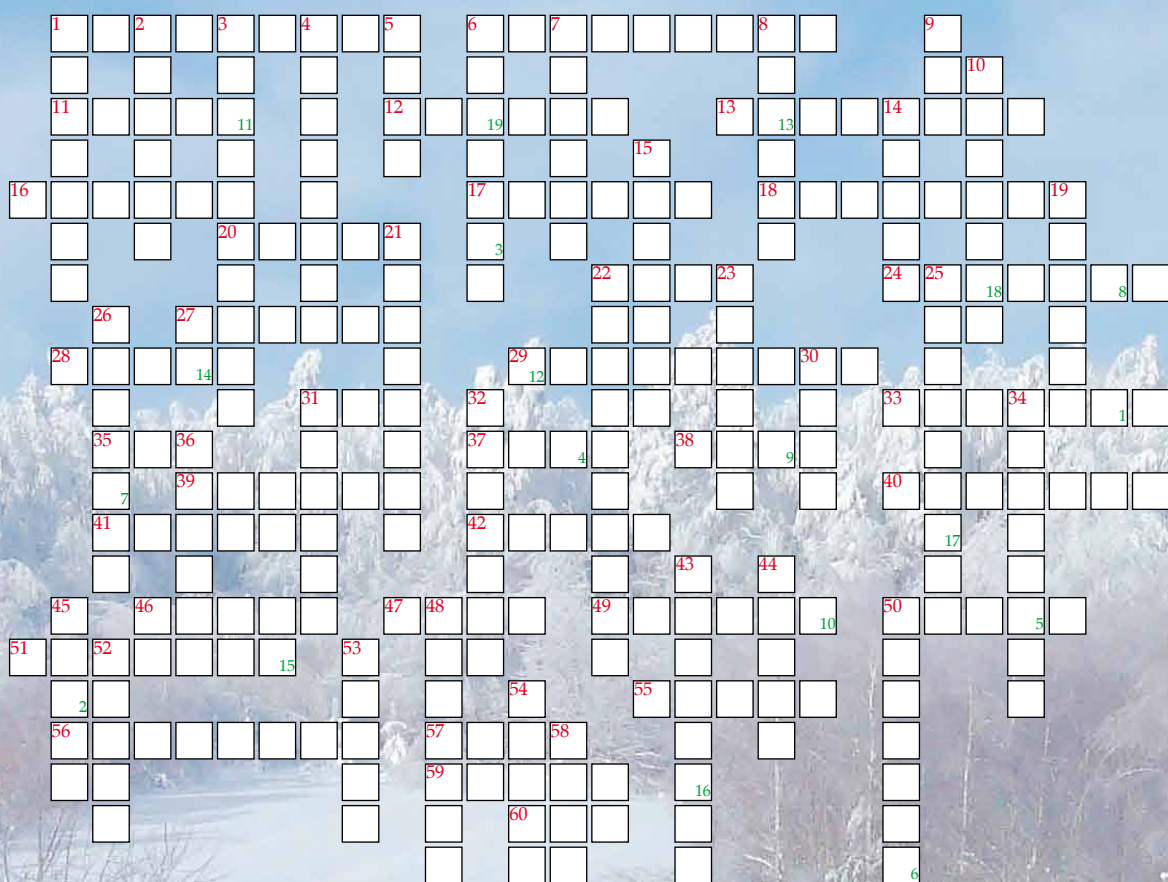
Przed nami szczególnie nastrojowy i magiczny czas pierwszej gwiazdki, składanych wzajemnie życzeń i obdarowywania się prezentami; dlatego właśnie ogłaszamy konkurs na najciekawszą rymowanąkę związaną z postacią Świętego Mikołaja. Pragniemy, aby wierszyki opisywały zdarzenia towarzyszące Świętom Bożego Narodzenia lub osobę tego najbardziej lubianego przez Was świętego, biskupa Miry. Na Wasze rymowanki czekamy do 9 grudnia.

Długość wierszy i ich forma stylistyczna nie ma znaczenia; liczy się jedynie inwencja, dowcip i poetyckie zacięcie. Mamy nadzieję na Wasz liczny udział w konkursowych zmaganiach – na autorów najciekawszych wierszyków czekają atrakcyjne nagrody.

Rymowanki należy przysyłać listownie do **9 grudnia br.** na adres: Biuro Komunikacji Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce z dopiskiem „Konkurs Rymowany Mikołaj” lub drogą elektroniczną na adres e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Krzyżówka Mikołajkowa

POZIOMO

1. Sklep z ciastkami
6. Np. Karpow albo Kasparow
11. Stolica najmniejszego w Polsce województwa
12. Najlepszy uczeń
13. Mineral o uporządkowanej strukturze
16. Bezpłatna gazeta z ogłoszeniami
17. Planeta, na której żyjemy
18. Imię męskie lub miasto w woj. podkarpackim
20. Na drzwiach mieszkania
22. Dzielnica Warszawy
24. Ostatnie dni karnawału
27. Kolczasta roślina
28. Jednośląd
29. Specjalista od duszy
31. Podobno jaki jest każdy widzi...
33. Pustynia w Ameryce Południowej
35. Świętuje imieniny z Adamem
37. Metalowe przedmioty do ponownego wykorzystania
38. O tycze lub w dal
39. Mały plus
40. Żółty, wiosenny kwiatek
41. Gumowy but
42. Obchodzi imieniny 17 lipca
46. Niejeden na wsi przy budzie
47. Jej właścicielem był Noe
49. Dawna stolica Polski
50. Jeden z atrybutów władzy królewskiej
51. Mały pajęczak, przenosi boreliozę
55. Odmiana pieczywa o kulistym kształcie
56. Ozdobne inicjały stosowane jako podpis
57. Uchylenie się przed ciosem
59. Atak lotniczy
60. Koleżanka Ali

PIONOWO

1. Roślina o charakterystycznym zapachu, uważana za naturalny antybiotyk
2. Miasto w województwie podkarpackim
3. Podręcznik Oli i Ali
4. Dawna moneta mająca wartość zabytkową
5. Najwyższy łańcuch górski Europy
7. Noszony na szczęście
8. Kraj ze stolicą w Ankarze
9. Mruczek
10. Nagroda za pracę
14. Podobno nie wszystko co się świeci
15. Miejscowość na Ukrainie, miasto partnerskie Kielc
19. Stado wilków
21. Tomasz, środkowy rozgrywający drużyny Vive Targi Kielce
22. Dział matematyki
23. Kura znosząca jajka
25. Wizyta, odwiedziny, randka
26. Ogonek przed sklepem
30. Gatunek walenia z rodziny delfinowatych
31. Może być wypłacany np. z wikliny
32. Rytmicznie powtarzające się skurcze przepony
34. Pacynka
36. Gromkie brawa
43. W wesołym miasteczku
44. Np. na książki
45. Siedziba bogów greckich
48. Budynek na planie koła
50. Paliwo do samochodu
52. Np. lodowcowa
53. Siły zbrojne państwa
54. Drobnie monety
58. Najmniejszy ptak świata

Litery z pól ponumerowanych w prawych dolnych rogach ułożone od 1 do 19 utworzą hasło.
Wśród prawidłowych odpowiedzi wylosujemy nagrody. Czekamy do 20 grudnia br.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Krzyżówkę przygotował Robert Siwiec